

ต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น

การศึกษาต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น เป็นการศึกษาต้นทุนการผลิตรังไหม ในกรณีที่เกษตรกร เลี้ยงไหมเพื่อขายรังไหม และต้นทุนการผลิตเส้นไหมในกรณีที่เกษตรกร เลี้ยงไหม เพื่อขายเส้นไหม

ต้นทุนการผลิตรังไหม คือ ต้นทุนการ เลี้ยงไหมตั้งแต่นำไข่ไหมมา เลี้ยงจนกระทั่งได้ ผลผลิตรังไหม

ต้นทุนการผลิตเส้นไหม คือ ต้นทุนการนำไข่ไหมมา เลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตเส้นไหม ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนการ เลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหม

ในการศึกษาต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเกษตรกร ที่เลี้ยงไหมในอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับการเลี้ยงไหมปี 2525 โดยการเก็บ ข้อมูลค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเลี้ยงไหมและสาวไหมของ เกษตรกรแต่ละครัวเรือน แล้วนำมา คำนวณเป็นต้นทุนการผลิตรังไหมและ เส้นไหมเฉลี่ยต่อแผ่นและเฉลี่ยต่อกิโลกรัม

ลักษณะการ เลี้ยงไหมของ เกษตรกร

การ เลี้ยงไหมของ เกษตรกรในอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นอาชีพรองนอกเหนือ จากการประกอบอาชีพหลักคือ การทำนา โดยทำการ เลี้ยงไหมแบบเลี้ยงเองที่บ้าน ซึ่งหมายถึง การ เลี้ยงไหมวัยอ่อนและไหมวัยแก่ในที่เดียวกันคือ เลี้ยงในห้องเลี้ยงไหมซึ่งแยกจากบ้าน ที่อยู่อาศัยของ เกษตรกร เกษตรกรจะขอรับไข่ไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นได้จากศูนย์วิจัยและอบรม ไหม จังหวัดนครราชสีมา โดยมีเจ้าหน้าที่ เกษตรอำเภอเป็นผู้ติดต่อให้ ในการเลี้ยงไหมของ เกษตรกรนั้นมีทั้งขายผลผลิตรังไหม และขายผลผลิตเส้นไหม สำหรับผลผลิตรังไหมเกษตรกร นำไปขายให้แก่ศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา ส่วนผลผลิตเส้นไหมขายให้แก่พ่อค้า คนกลางที่มารับซื้อ

เกษตรกร เลี้ยงไหมได้ปีละ 6 รุ่น แยกเป็นการเลี้ยงในฤดูฝน คือ เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน จำนวน 3 รุ่น และการ เลี้ยงในฤดูแล้ง คือเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์

จำนวน 3 รุ่น แต่ละรุ่นใช้เวลาในการเลี้ยงไหมประมาณ 20 - 25 วัน ใช้เวลาสาวไหมประมาณ 7 วัน (หากเกษตรกรขยายเส้นไหม) จากการสอบถามเกษตรกรและเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ ปรากฏว่า การเลี้ยงไหมแต่ละรุ่นในฤดูเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันในด้านจำนวนผลผลิตรังไหมและเส้นไหม คุณภาพของรังไหมและเส้นไหม ตลอดจนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเลี้ยงไหมและสาวไหม ดังนั้นจึงได้เลือกเก็บข้อมูลสำหรับการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝน 1 รุ่น คือการเลี้ยงไหมวันที่ 2 กรกฎาคม ถึง 2 สิงหาคม 2525 และการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาว 1 รุ่น คือ การเลี้ยงไหมวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 1 พฤศจิกายน 2525 สามารถสรุปจำนวนตัวอย่างโดยแบ่งตามปริมาณไข่ไหมที่เลี้ยง (ปริมาณไข่ไหม มีหน่วยวัดเป็นแผ่น ไข่ไหม 1 แผ่น มีจำนวนไข่ไหม ประมาณ 20,000 ฟอง ซึ่งได้จากการวางไข่ของแม่ผีเสื้อ 50 แม่ ดังนั้นอาจเรียกไข่ไหม 1 แผ่นว่า ไข่ไหม 50 แม่) ดังนี้

ปริมาณไข่ไหมที่เลี้ยง	จำนวนครีว เรือน	
	รุ่นฤดูฝน	รุ่นฤดูหนาว
น้อยกว่า 2 แผ่น	4	4
2 - 3 แผ่น	12	12
มากกว่า 3 แผ่น	1	-
	17	16

จากรายละเอียดจำนวนตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าขนาดการเลี้ยง 2- 3 แผ่น มีเกษตรกรเลี้ยงกันมาก อันดับรองลงมาคือ ขนาดการเลี้ยงน้อยกว่า 2 แผ่น และขนาดการเลี้ยงมากกว่า 3 แผ่น มีเกษตรกรเลี้ยงน้อยมาก ดังนั้นในการศึกษาต้นทุนการผลิตไหมถูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นได้ทำการศึกษาเฉพาะขนาดการเลี้ยง 2 - 3 แผ่นเท่านั้น (ส่วนขนาดการเลี้ยงน้อยกว่า 2 แผ่น และมากกว่า 3 แผ่นจะไม่ทำการศึกษาเพราะมีเกษตรกรจำนวนน้อยราย)

โรงเลี้ยงและอุปกรณ์ในการเลี้ยงไหมและสาวไหม

ในการเลี้ยงไหมถูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นแต่ละรุ่น เกษตรกรมีโรงเลี้ยงและอุปกรณ์ดังนี้ คือ

1. โรงเลี้ยงหรือห้องเลี้ยงไหม

เกษตรกรแต่ละครัวเรือนจะมีห้องเลี้ยงไหมแยกต่างหากจากบ้านที่อยู่อาศัย ห้องเลี้ยงไหมนี้จะใช้เลี้ยงทั้งไหมวัยอ่อนและวัยแก่ ลักษณะของห้องเลี้ยงไหมเป็นอาคารชั้นเดียว

หลังคามุงด้วยสังกะสี พื้นเป็นคอนกรีต กันฝนอย่างมิดชิดเพื่อให้สามารถรดยาฆ่า เชื้อโรคได้ดี และมีช่องทางต่างสำหรับระบายอากาศซึ่งจะกรด้วยมุ้งลวด

2. อุปกรณ์ในการเลี้ยงไหม

2.1 ชั้นวางกระดัง คือ ชั้นที่ทำด้วยไม้ไว้วางกระดังเพื่อใช้ในการเลี้ยงไหมจะมีขนาดกว้างยาวเท่าใดขึ้นอยู่กับขนาดของห้องเลี้ยงไหม โดยทั่วไปแล้วเกษตรกรทำชั้นวางกระดังเอง

2.2 กระดัง คือภาชนะสำหรับใส่ตัวไหมที่เลี้ยง แล้วนำวางบนชั้นวางกระดัง กระดังที่เกษตรกรใช้ในการเลี้ยงไหมนี้ทำจากไม้ไผ่

2.3 จ่อ คือภาชนะสำหรับให้ตัวไหมชกใยทำรัง ซึ่งมีอยู่หลายชนิดตามที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 แต่จ่อที่เกษตรกรใช้กันคือ จ่อกระดังหรือจ่อไม้ไผ่

2.4 ตะกร้า เก็บใบหม่อน โดยปกติจะมีหลายใบใช้สำหรับเก็บใบหม่อน

2.5 ตาข่ายถ้ายมูลไหม โดยปกติจะแบ่งเป็นตาข่ายถ้ายมูลไหมวัยอ่อนและตาข่ายถ้ายมูลไหมวัยแก่ ในที่นี้เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้ตาข่ายถ้ายมูลไหมขนาดเดียวในการถ้ายมูลไหมวัยอ่อนและวัยแก่ ซึ่งเกษตรกรทำตาข่ายเองโดยนำเชือกไนลอนหรือเอ็นมาถ้านเอง

2.6 มิดและเชียงสำหรับหั่นใบหม่อน มีไว้ใช้หั่นใบหม่อนเป็นชิ้นเล็ก ๆ สำหรับเลี้ยงไหมวัยอ่อน

2.7 ตะเกียบ มีไว้สำหรับคีบตัวไหมในการถ้ายมูลไหมและขยายพื้นที่ในการเลี้ยงไหม

2.8 ตะแกรงร่อน มีไว้สำหรับร่อนยาฆ่าเชื้อราโรยลงบนตัวไหม

2.9 ผ้าคลุมห้องเลี้ยงไหม คือผ้าพลาสติกสำหรับปิดช่องทางต่างที่กรด้วยมุ้งลวดในการรดยาฆ่าเชื้อโรค

2.10 กระบะสำหรับพักใบหม่อน ใบหม่อนที่เก็บมาจากไร่ควรนำมาถ้ายใส่กระบะก่อนที่จะใช้เลี้ยงไหม เพื่อผึ้งให้แห้งก่อนการเลี้ยงไหมหรือถ้าใบหม่อนสกปรกก็มีฝุ่นละอองจับอยู่จะได้ล้างให้สะอาด

3. อุปกรณ์ในการสาวไหม

3.1 เตาไฟ สำหรับใช้ในการต้มรังไหม เกษตรกรนำเอาก้อนอิฐประมาณ 3 ก้อนมาวางเป็นฐานแล้วก่อไฟตรงกลางเท่านั้น

- 3.2 หม้อต้มรังไหม คือหม้ออตุมิเนียมสำหรับต้มรังไหมสด
- 3.3 ไม้คืบ สำหรับเกสียงรังไหม ซึ่งเส้นไหมจะติดไม้ขึ้นมา
- 3.4 พวงสาว คือรอกซึ่งจะต่อกับไม้แล้ววางคร่อมบนหม้อต้มรังไหม
- 3.5 ถังใส่น้ำ คือถังสังกะสีเพื่อใส่น้ำไว้สำหรับคอยเติมน้ำในหม้อต้มรังไหม
- 3.6 อัก คือภาชนะที่มีไว้รับเส้นไหมที่สาวออกมาแล้ว
- 3.7 เหล่ง สำหรับพันเส้นไหมเพื่อทำเป็นโจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.1 ห้องเลี้ยงไหม

รูปที่ 3.2 ตะกร้าเก็บใบหม่อน

รูปที่ 3.3 ชั้นวางกระดัง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
รูปที่ 3.4 ล้อกระตัง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.5 หม้อตำรังไหม พวงล่าว และไม้คีบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.6 อัก

รูปที่ 3.7 เเหล่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.8 การสาวไหม

ส่วนประกอบของต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น

การเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นของเกษตรกรนั้นเพื่อขายรังไหม หรือเส้นไหม ต้นทุนการผลิตไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหม โดยแยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณีคือ

1. ถ้าเกษตรกรเลี้ยงไหมเพื่อขายผลผลิตรังไหม ต้นทุนการผลิตของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ก็คือต้นทุนการเลี้ยงไหมนั่นเอง
2. ถ้าเกษตรกรเลี้ยงไหมเพื่อขายผลผลิตเส้นไหม ต้นทุนการผลิตของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น จะหมายถึงต้นทุนการผลิตซึ่งประกอบด้วยต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหม

ต้นทุนการเลี้ยงไหม ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบ ซึ่งได้แก่ไข่ไหมและใบหม่อน ค่าแรงในการเลี้ยงไหม และค่าใช้จ่ายในการผลิตซึ่งได้แก่ วัสดุสิ้นเปลืองในการเลี้ยงไหม และค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม

ต้นทุนการสาวไหม ประกอบด้วย ค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจ และค่าใช้จ่ายในการผลิตซึ่งได้แก่ วัสดุสิ้นเปลืองและค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม

จากการศึกษาต้นทุนการเลี้ยงไหมและต้นทุนการสาวไหม ได้แยกประเภทต้นทุนตามความโน้มเอียงที่ต้นทุนนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต เพื่อที่จะได้ทราบว่าต้นทุนใดเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต และต้นทุนใดจำเป็นต้องเกิดขึ้นไม่ว่าจะทำการผลิตหรือไม่ ซึ่งสามารถแยกได้เป็น 2 ประเภท¹ คือ

1. ต้นทุนผันแปร (variable cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณการผลิต
2. ต้นทุนคงที่ (fixed cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่มีจำนวนคงที่สำหรับปริมาณการผลิตจนถึงระดับหนึ่ง ภายในระดับการผลิตนั้นไม่ว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ค่าใช้จ่ายประเภทนี้มีจำนวนคงที่

¹ พิณแข สนิทวงศ์ ณ ออยุธยา, การบัญชีต้นทุน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 16.

ต้นทุนการเลี้ยงไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการเลี้ยงไหม

ตั้งแต่นำไขไหมมาเลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหม จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ต้นทุนผันแปรในการเลี้ยงไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเลี้ยงไหม ซึ่งเกิดขึ้นและมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณไขไหมที่เลี้ยง ได้แก่ค่าใช้จ่ายต่อไปนี้

1.1 วัตถุดิบ

1.1.1 ไขไหม เกษตรกรจะขอรับไขไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น ได้จากศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ในการขอรับไขไหมนี้ เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอเป็นผู้ติดต่อให้เกษตรกร และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งไขไหมมาให้เกษตรกร ซึ่งนำค่าขนส่งนี้มาคิดเป็นราคาไขไหมในราคาแผ่นละ 5 บาท

1.1.2 ใบหม่อน ใบหม่อนเป็นต้นทุนที่สำคัญในการเลี้ยงไหม เพราะใบหม่อนเป็นอาหารชนิดเดียวของตัวไหม ในการเลี้ยงไหมเกษตรกรมีส่วนหม่อนเป็นของตนเอง มีเนื้อที่ปลูกหม่อนประมาณ 1 - 6 ไร่ การคำนวณต้นทุนใบหม่อนใช้ราคาซื้อขายโดยทั่วไปของเกษตรกรผู้ปลูกหม่อน คือกิโลกรัมละ 2 บาท สำหรับจำนวนใบหม่อนที่ใช้ในการเลี้ยงไหมใช้ตัวเลขจำนวนใบหม่อนที่ใช้ในการเลี้ยงไหมของศูนย์วิจัยและอบรมไหม จังหวัดนครราชสีมา เป็นเกณฑ์คำนวณจำนวนใบหม่อนที่ใช้ในการเลี้ยงไหมของเกษตรกรแต่ละครัวเรือนดังนี้คือ

ไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่นในประเทศ ไขไหม 1 แม่ กินใบหม่อน 8.5 กิโลกรัม ไขไหม 1 แผ่นมีจำนวน 50 แม่ ดังนั้นปริมาณใบหม่อนที่ใช้ในการเลี้ยงไหม 1 แผ่น เป็นจำนวน $8.5 \times 50 = 425$ กิโลกรัม

1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม หมายถึง ค่าแรงที่ใช้ในการเลี้ยงไหมตั้งแต่นำไขไหมมาเลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหม ส่วนใหญ่เป็นแรงงานของหญิงในครัวเรือน การประเมินค่าแรงคิดตามอัตราค่าจ้างรายวัน¹ ค่าแรงแบ่งตามลักษณะของงานได้ดังนี้

1.2.1 การทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม เกษตรกรผู้เลี้ยงไหมจะต้องทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์ ตลอดจนอบห้องเลี้ยงไหมด้วยฟอร์มาลินซึ่ง เป็นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคก่อนการเลี้ยงไหมทุกครั้ง

¹ 1 วันเท่ากับ 8 ชั่วโมง

1.2.2 การเลี้ยงไหมวัยอ่อน คือ การเลี้ยงไหมวัย 1 ถึงวัย 3 โดยจะต้องทำการเก็บใบหม่อนเพื่อนำมาใช้ในการเลี้ยงไหมแต่ละวัย ในอาหารหนอนไหมซึ่งต้องให้เป็นใบหม่อนที่หั่นฝอยแล้ว ตลอดจนทำการถ่ายมูลไหมด้วย

1.2.3 การเลี้ยงไหมวัยแก่ คือ การเลี้ยงไหมวัย 4 และวัย 5 ซึ่งจะต้องทำการเก็บใบหม่อน ในอาหารหนอนไหม และถ่ายมูลไหมเช่นเดียวกับการเลี้ยงไหมวัยอ่อน แต่ต้องใช้แรงงานมากกว่าการเลี้ยงไหมวัยอ่อน เนื่องจากขนาดของตัวไหมโตขึ้น กินอาหารมากขึ้นและถ่ายมูลไหมมากขึ้น

1.2.4 การเก็บหนอนไหมเข้าจ่อ คือ การเก็บไหมสู่กเข้าจ่อเพื่อให้ตัวไหมทำรัง ซึ่งการเก็บตัวไหมเข้าจ่อจำเป็นต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก เพราะตัวไหมที่เลี้ยงมักจะสุกพร้อม ๆ กัน

1.2.5 การเก็บผลผลิตรังไหม หลังจากเก็บไหมสู่กเข้าจ่อแล้ว ตัวไหมจะทำการชักใยทำรังประมาณ 5 วัน ซึ่งในช่วงนี้จะว่างงาน จากนั้นจึงเก็บผลผลิตรังไหมออกจากจ่อ

1.3 วัสดุสิ้นเปลือง นอกจากต้นทุนผันแปรที่กล่าวข้างต้น ยังมีวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการเลี้ยงไหม ซึ่งได้แก่ สบู่ ผงซักฟอก ซีรีแซน¹ และปูนขาวหรือแพฟโซล² และกระดาษปูกระดัง

2. ต้นทุนคงที่ในการเลี้ยงไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไหมที่เกิดขึ้นและไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณไหมที่เลี้ยง ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ได้แก่

2.1 ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาใช้วิธีเส้นตรง (straight line method) โดยถือว่าสินทรัพย์ได้ใช้งานเท่ากันทุกปี และได้ประมาณอายุการใช้งานตามความเป็นจริงดังแสดงไว้ตามตารางที่ 3.1 หลังจากได้ค่าเสื่อมราคาต่อปีแล้ว จึงคิดเป็นค่าเสื่อมราคาต่อรุ่นโดยคิดตามจำนวนรุ่นที่เลี้ยงไหมใน 1 ปี คือ 6 รุ่น

¹ ซีรีแซน คือ ซีรีแซน 5% เป็นยาฆ่าเชื้อราซึ่งจะต้องใช้ผสมกับปูนขาว

² แพฟโซล คือ ยาฆ่าเชื้อรา

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดอายุการใช้งานของห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์สิน-ญี่ปุ่น

<u>รายการ</u>	<u>อายุการใช้งาน (ปี)</u>
ห้องเลี้ยงไหม	20
ชั้นวางกระดัง	10
กระดัง	5
จ่อ	5
ตะกร้า เก็บใบหม่อน	2
ตาข่ายถ่ายมูลไหม	5
มิดและเขียงสำหรับหั่นใบหม่อน	2
ตะเกียบ	2
ตะแกรงร่อน	2
ผ้าคลุมห้องเลี้ยงไหม	2
กระบะสำหรับพักใบหม่อน	2

2.2 วัสดุสิ้นเปลือง ในการเลี้ยงไหมนอกจากวัสดุสิ้นเปลืองซึ่งเป็นต้นทุนผันแปรแล้ว ยังมีวัสดุสิ้นเปลืองที่เป็นต้นทุนคงที่ ได้แก่ ฟอรัมาซิน ไม้กวาด และเทียน

ต้นทุนการสาวไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทั้งหมดในการนำรังไหมมาสาวจนกระทั่งได้ผลผลิตเส้นไหม แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. ต้นทุนผันแปรในการสาวไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการสาวไหม ซึ่งเกิดขึ้นและมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับจำนวนผลผลิตรังไหมที่นำมาสาวเป็นเส้นไหม ซึ่งได้แก่ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ คือ ค่าแรงที่ใช้ในการสาวไหม เพื่อให้ได้ผลผลิตเส้นไหมโดยใช้อุปกรณ์สาวไหมที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการสาวไหมด้วยมือโดยใช้อีกเป็นมือหมุน และค่าแรงในการทำเส้นไหมเป็นใจโดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า เหล่ง แรงงานที่ใช้เป็นแรงงานของหญิงในครัวเรือน การประเมินค่าแรงคิดตามอัตราค่าจ้างรายวัน

1.2 วัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ ค่าพื้นที่ใช้ในการต้มรังไหมเพื่อสาวเป็นเส้นไหม

2. ต้นทุนคงที่ในการสาวไหม หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการสาวไหมที่เกิดขึ้น และไม่เปลี่ยนแปลงตามจำนวนผลผลิตรังไหมที่นำมาสาวเป็นเส้นไหม ซึ่งได้แก่ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาใช้วิธีเส้นตรง (straight line method) โดยถือว่าสินทรัพย์ได้ใช้งานเท่ากันทุกปี และได้ประมาณอายุการใช้งานตามความเป็นจริง ดังแสดงไว้ตามตารางที่ 3.2 หลังจากได้ค่าเสื่อมราคาต่อปีแล้ว จึงคิดเป็นค่าเสื่อมราคาต่อรุ่นโดยคิดตามจำนวนรุ่นที่เลี้ยงไหมใน 1 ปี คือ 6 รุ่น ตารางที่ 3.2 รายละเอียดอายุการใช้งานของอุปกรณ์การสาวไหมในการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น

<u>รายการ</u>	<u>อายุการใช้งาน (ปี)</u>
หม้อต้มรังไหม	5
ไม้คืบ	2
พวงสาว	5
ถังใส่น้ำ	2
อ๊ก	5
เหล่ง	5

2.2 วัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ ค่าวัสดุที่ใช้เป็นฐานในการก่อไฟซึ่งใช้แทนเตาไฟ มีจำนวนคงที่ในการเลี้ยงไหมแต่ละรุ่น และสามารถใช้ได้เฉพาะการเลี้ยงไหมในรุ่นหนึ่ง ๆ เท่านั้น

ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหม

ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหม เป็นการศึกษาต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหม สำหรับการเลี้ยงไหมในฤดูฝน 1 รุ่น และการเลี้ยงไหมในฤดูหนาว 1 รุ่น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหมรุ่นฤดูฝน ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการเลี้ยงไหมรุ่นวันที่ 2 กรกฎาคมถึง 2 สิงหาคม 2525 โดยแยกพิจารณาเป็นต้นทุนการผลิตรังไหมในกรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตรังไหม และต้นทุนการผลิตเส้นไหมในกรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตเส้นไหม

1. ต้นทุนการผลิตรังไหม หมายถึง ต้นทุนการเลี้ยงไหมตั้งแต่ได้รับไข่ไหมมาเลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหม จากตารางที่ 3.3 และ 3.3.1 เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยแผ่นละ 1,511.19 บาท มีผลผลิตรังไหมเฉลี่ยแผ่นละ 9.47 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตรังไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 159.58 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ต้นทุนผันแปร ได้แก่ วัสดุุดิบ ค่าแรงในการเลี้ยงไหม และวัสดุสิ้นเปลือง มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 1,367.15 บาท คิดเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 144.37 บาท รายละเอียดต้นทุนผันแปรมีดังนี้

1.1.1 วัสดุุดิบ ต้นทุนวัสดุุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 855 บาท ซึ่งแยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับไข่ไหมแผ่นละ 5 บาท และต้นทุนใบหม่อนเฉลี่ยแผ่นละ 850 บาท คิดเป็นวัสดุุดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 90.29 บาท ซึ่งจะเป็นต้นทุนใบหม่อนเฉลี่ยถึงกิโลกรัมละ 89.76 บาท เพราะใบหม่อนเป็นวัสดุุดิบที่สำคัญและต้องใช้เป็นจำนวนมาก

1.1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม ใช้แรงงานของบุคคลในครัวเรือน มีค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 494.44 บาท คิดเป็นค่าแรงต่อกิโลกรัม 52.21 บาท โดยมีลักษณะการใช้แรงงานและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1.2.1 ค่าแรงในการทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมใช้แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 0.6667 คน-วัน (man-day) อัตราค่าจ้างวันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 16.67 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.76 บาท

1.1.2.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหมวัยอ่อน ใช้แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 4.8519 คน-วัน โดยมีอัตราค่าจ้างวันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 121.30 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.81 บาท

ตารางที่ 3.3 ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น
รุ่นฤดูฝน (2 กก. - 2 สค. 25) ของอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

หน่วย : บาท

รายการ	ต้นทุนต่อหน่วย ¹	ต้นทุนต่อกิโลกรัม	
		รังไหม	เส้นไหมแห้ง
1. ต้นทุนการเลี้ยงไหม			
1.1 ต้นทุนเงินแปร			
1.1.1 วัสดุคืบ			
- ไซไหม	5.-	0.53	3.17
- ใบหม่อน	850.-	89.76	537.97
รวม	855.-	90.29	541.14
1.1.2 ค่าแรงงานการเลี้ยงไหม			
- ทำความสะอาดคอกเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	16.67	1.76	10.55
- เลี้ยงไหมวัยอ่อน	121.30	12.81	76.77
- เลี้ยงไหมวัยแก่	259.25	27.38	164.08
- เก็บหม่อนไหมเข้าจ่อ	45.37	4.79	28.72
- เก็บรังไหม	51.85	5.47	32.82
รวม	494.44	52.21	312.94
1.1.3 วัสดุสิ้นเปลือง			
- สบู่	0.52	0.05	0.33
- ผงซักฟอก	2.15	0.23	1.36
- ยีฟัดและปูนขาวฟอเทพิลด์	10.82	1.14	6.85
- กระดาษปูกระด้ง	4.22	0.45	2.67
รวม	17.71	1.87	11.21
รวมต้นทุนเงินแปร	1,367.15	144.37	865.29
1.2 ต้นทุนคงที่			
1.2.1 ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	128.19	13.54	81.13
1.2.2 วัสดุสิ้นเปลือง			
- พอร์มาลีน	8.89	0.94	5.63
- ไม้กวาด	2.52	0.26	1.59
- เข็ม	4.44	0.47	2.81
รวม	15.85	1.67	10.03
รวมต้นทุนคงที่	144.04	15.21	91.16
รวมต้นทุนการเลี้ยงไหม	1,511.19	159.58	956.45
ผลิตรังไหม (กิโลกรัม)	9.47		
ต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัม	159.58	159.58	-
2. ต้นทุนการสาวไหม			
2.1 ต้นทุนเงินแปร			
2.1.1 ค่าแรงงานการสาวไหมและเชิดเป็นใจ	46.30		29.30
2.1.2 วัสดุสิ้นเปลือง-ค่าคั้น	50.-		31.65
รวมต้นทุนเงินแปร	96.30		60.95
2.2 ต้นทุนคงที่			
2.2.1 วัสดุสิ้นเปลือง - ค่าถัง	12.-		7.59
2.2.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม	7.69		4.87
รวมต้นทุนคงที่	19.69		12.46
รวมต้นทุนการสาวไหม	115.99		73.41
รวมต้นทุนการผลิตรังไหม	1,627.18		1,029.86
ผลิตเส้นไหมสดแห้ง (กิโลกรัม)	1.58		
ผลิตเส้นไหมสาม (กิโลกรัม)	-		
ต้นทุนการผลิตเส้นไหมแห้งต่อกิโลกรัม	1,029.86		1,029.86
ต้นทุนการผลิตเส้นไหมสามต่อกิโลกรัม	-		

¹ จากภาคผนวก ข หน้า 105

ตารางที่ 3.3.1 การใช้แรงงานในการเลี้ยงไหมและการสาวไหมของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น
รุ่นฤดูฝน ของอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

รายการ	หน่วย	แรงงานครัวเรือน (หน่วย/แผ่น)		จำนวนเงิน	
		จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย		
ค่าแรงในการเลี้ยงไหม					
- ทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์ การเลี้ยงไหม	คน	วัน	0.6667	25	16.67
- เลี้ยงไหมวัยอ่อน	คน	วัน	4.8519	25	121.30
- เลี้ยงไหมวัยแก่	คน	วัน	10.3703	25	259.25
- เก็บหนอนไหมเข้าค่อ	คน	วัน	1.8148	25	45.37
- เก็บรังไหม	คน	วัน	2.0741	25	51.85
รวมค่าแรงในการเลี้ยงไหม	บาท				494.44
ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ					
- สาวไหมและเข็ดเป็นใจ	คน	วัน	1.8519	25	46.30
รวมค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ	บาท				46.30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.2.3 ค่าแรงในการเลี้ยงไหมวัยแก่ ใช้แรงงานเฉลี่ย
แผ่นละ 10.3703 คน-วัน โดยมีอัตราค่าจ้าง
วันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ
259.25 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 27.38
บาท

1.1.2.4 ค่าแรงในการเก็บหนอนไหมเข้าจ่อ ใช้แรงงาน
เฉลี่ยแผ่นละ 1.8148 คน-วัน โดยมีอัตรา
ค่าจ้าง วันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ย
แผ่นละ 45.37 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ
4.79 บาท

1.1.2.5 ค่าแรงในการเก็บผลผลิตรังไหม ใช้แรงงาน
เฉลี่ยแผ่นละ 2.0741 คน-วัน โดยมีอัตรา
ค่าจ้าง วันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ย
แผ่นละ 51.85 บาทหรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ
5.47 บาท

1.1.3 วัสดุสิ้นเปลือง มีลู่ ผงซักฟอก ซีรีแซนและปูนขาวหรือแพฟ-
โซล และกระดาษปูกระดัง โดยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุสิ้นเปลืองทั้งหมดเฉลี่ยแผ่นละ 17.71 บาท
คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.87 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ซีรีแซนและปูนขาวหรือ
แพฟโซล เป็นยาฆ่าเชื้อราใช้สำหรับโรยตัวไหมในช่วงที่เลี้ยงไหมวัยอ่อนและไหมวัยแก่

1.2 ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและวัสดุสิ้นเปลือง มีค่า
ใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ 144.04 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 15.21 บาท ประกอบด้วย
ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 13.54 บาท และวัสดุ
สิ้นเปลือง ซึ่งได้แก่ ฟอรัมาซิน ไม้กวาด และเทียน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.67 บาท

2. ต้นทุนการผลิตเส้นไหม

ต้นทุนการผลิตเส้นไหม หมายถึง ต้นทุนการเลี้ยงไหมตั้งแต่นำไข่ไหมมา
เลี้ยงจนกระทั่งได้ผลผลิตรังไหม และต้นทุนในการนำรังไหมไปสาวเป็นเส้นไหม โดยรังไหม
หนักประมาณ 6 กิโลกรัมจะนำไปสาวเป็นเส้นไหมได้น้ำหนักประมาณ 1 กิโลกรัม ในการสาวไหม
ของเกษตรกรจะสาวได้เป็นเส้นไหมหนึ่งและเส้นไหมสาม แต่เนื่องจากเส้นไหมสามมีจำนวนน้อย

มากและไม่สามารถขายได้ จึงถือว่าต้นทุนการผลิตเส้นไหมที่เกิดขึ้นเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งทั้งหมด จากตารางที่ 3.3 และ 3.3.1 เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 1,511.19 บาท และต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 115.99 บาท รวมเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 1,627.18 บาท มีผลผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 1.58 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1,029.86 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ต้นทุนการเลี้ยงไหม เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยต่อแผ่นเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในส่วนของต้นทุนการผลิตรังไหม ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 956.45 บาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ต้นทุนผันแปร เกษตรกรมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 865.29 บาท ซึ่งประกอบด้วย วัสดุุดิบ ค่าแรงในการเลี้ยงไหม และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยกิโลกรัมละ 541.14 , 312.94 และ 11.21 บาทตามลำดับ

2.1.2 ต้นทุนคงที่ เกษตรกรมีต้นทุนคงที่เฉลี่ยกิโลกรัมละ 91.16 บาท ซึ่งประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยกิโลกรัมละ 81.13 และ 10.03 บาทตามลำดับ

2.2 ต้นทุนการสาวไหม เกษตรกรมีต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 115.99 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 73.41 บาท ซึ่งมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 ต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจ และวัสดุสิ้นเปลือง โดยมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 96.30 บาท คิดเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 60.95 บาท รายละเอียดต้นทุนผันแปรมีดังนี้

2.2.1.1 ค่าแรงในการสาวไหมและเช็ดเป็นใจ เป็นการใช้แรงงานของหญิงในครัวเรือน โดยใช้แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 1.8519 คน-วัน มีอัตราค่าจ้างวันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 46.30 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 29.30 บาท

2.2.1.2 วัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ พินที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการต้มรังไหม คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ 50 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 31.65 บาท

2.2.2 ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม และวัสดุสิ้นเปลือง (คือค่าอิฐที่ใช้เป็นฐานในการก่อไฟไต้แทนเตาไฟ) มีการใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ 19.69 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายคงที่เฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.46 บาท ซึ่งประกอบด้วย วัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.59 บาท และค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.87 บาท

ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหมรุ่นฤดูหนาว ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการเลี้ยงไหมรุ่นวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 1 พฤศจิกายน 2525 โดยแยกพิจารณาเป็นต้นทุนการผลิตรังไหมในกรณีที่เกิดผลกระทบขาดผลผลิตรังไหม และต้นทุนการผลิตเส้นไหมในกรณีที่เกิดผลกระทบขาดผลผลิตเส้นไหม

1. ต้นทุนการผลิตรังไหม

จากตารางที่ 3.4 และ 3.4.1 เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตรังไหมเฉลี่ยแผ่นละ 1,635.43 บาท มีผลผลิตรังไหมเฉลี่ยแผ่นละ 12.23 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตรังไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 133.72 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ต้นทุนผันแปร ได้แก่ วัสดุดิบ ค่าแรงในการเลี้ยงไหม และวัสดุสิ้นเปลือง มีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 1,477.73 บาท คิดเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 120.83 บาท รายละเอียดต้นทุนผันแปรมีดังนี้

1.1.1 วัสดุดิบ ต้นทุนวัสดุดิบเฉลี่ยแผ่นละ 855 บาท ซึ่งแยกเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับใยไหมเฉลี่ยแผ่นละ 5 บาท และต้นทุนใบหม่อนเฉลี่ยแผ่นละ 850 บาท คิดเป็นต้นทุนวัสดุดิบเฉลี่ยกิโลกรัมละ 69.91 บาท ซึ่งจะเป็นต้นทุนใบหม่อนเฉลี่ยถึงกิโลกรัมละ 69.50 บาท เพราะใบหม่อนเป็นวัสดุดิบที่สำคัญและต้องใช้เป็นจำนวนมาก

1.1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม ใช้แรงงานของบุคคลในครัวเรือน มีค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 597.11 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยกิโลกรัมละ 48.82 บาท โดยมีลักษณะการใช้แรงงานและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 3.4 ต้นทุนการผลิตรังไหมและเส้นไหมต่อกิโลกรัมจากการเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น
รุ่นฤดูหนาว (1 ตค. - 1 พย. 25) ของอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

หน่วย : บาท

รายการ	ต้นทุนต่อแม่ ¹	ต้นทุนต่อกิโลกรัม	
		รังไหม	เส้นไหมแห้ง
1. ต้นทุนการเลี้ยงไหม			
1.1 ต้นทุนสิ้นเปลือง			
1.1.1 วัสดุสิ้นเปลือง			
- ไข่ไหม	5.-	0.41	2.45
- ใบหม่อน	850.-	69.50	416.67
รวม	855.-	69.91	419.12
1.1.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหม			
- ค่าความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	20.19	1.65	9.90
- เลี้ยงไหมรุ่นอ่อน	101.92	8.33	49.96
- เลี้ยงไหมวัยแก่	368.27	30.11	180.52
- เก็บหม่อนไหมห่อเข้าห้อง	46.15	3.77	22.62
- เก็บรังไหม	60.58	4.96	29.70
รวม	597.11	48.82	292.70
1.1.3 วัสดุสิ้นเปลือง			
- คัญ	0.62	0.05	0.30
- มงอ๊กฟอก	3.58	0.29	1.76
- ซีฟ้างและปูนขาวหรือผงฟอสเฟต	15.69	1.29	7.69
- กระดาษปูกระดาษ	5.73	0.47	2.81
รวม	25.62	2.10	12.56
รวมต้นทุนสิ้นเปลือง	1,477.73	120.83	724.38
1.2 ต้นทุนคงที่			
1.2.1 ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์	139.31	11.39	68.29
1.2.2 วัสดุสิ้นเปลือง			
- พวงร่ำกาคิน	11.15	0.91	5.47
- โมกกวาด	2.62	0.21	1.28
- เขียน	4.62	0.38	2.26
รวม	18.39	1.50	9.01
รวมต้นทุนคงที่	157.70	12.89	77.30
รวมต้นทุนการเลี้ยงไหม	1,635.43	133.72	801.68
ผลิตรังไหม (กิโลกรัม)	12.23		
ต้นทุนการผลิตรังไหมต่อกิโลกรัม	133.72	133.72	
2. ต้นทุนการสาวไหม			
2.1 ต้นทุนสิ้นเปลือง			
2.1.1 ค่าแรงในการสาวไหมและเก็บเป็นใจ	56.73		27.81
2.1.2 วัสดุสิ้นเปลือง - ค่าดิน	51.92		25.45
รวมต้นทุนสิ้นเปลือง	108.65		53.26
2.2 ต้นทุนคงที่			
2.2.1 วัสดุสิ้นเปลือง - ค่าอิฐ	12.46		6.11
2.2.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การสาวไหม	8.26		4.05
รวมต้นทุนคงที่	20.72		10.16
รวมต้นทุนการสาวไหม	129.37		63.42
รวมต้นทุนการผลิตรังไหม	1,764.80		865.10
ผลิตเส้นไหมแห้ง (กิโลกรัม)	2.04		
ผลิตเส้นไหมสาม (กิโลกรัม)			
ต้นทุนการผลิตเส้นไหมแห้งต่อกิโลกรัม	865.10		865.10
ต้นทุนการผลิตเส้นไหมสามต่อกิโลกรัม			

¹ จากภาคผนวก ข หน้า 108

ตารางที่ 3.4.1 การใช้จ่ายแรงงานในการเลี้ยงไหมและการสาวไหมของไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น
รุ่นฤดูหนาว ของอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

รายการ	หน่วย	แรงงานครัวเรือน (หน่วย/แผ่น)		จำนวนเงิน	
		จำนวนหน่วย	ราคาต่อหน่วย		
ค่าแรงในการเลี้ยงไหม					
- ทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์					
การเลี้ยงไหม	คน	วัน	0.8077	25	20.19
- เลี้ยงไหมวัยอ่อน	คน	วัน	4.0769	25	101.92
- เลี้ยงไหมวัยแก่	คน	วัน	14.7308	25	368.27
- เก็บหนอนไหมเข้าค่อ	คน	วัน	1.8461	25	46.15
- เก็บรังไหม	คน	วัน	2.4231	25	60.58
รวมค่าแรงในการเลี้ยงไหม	บาท				597.11
ค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ					
- สาวไหมและเข็ดเป็นใจ	คน	วัน	2.2692	25	56.73
รวมค่าแรงในการสาวไหมและเข็ดเป็นใจ	บาท				56.73

1.1.2.1 ค่าแรงในการทำความสะอาดห้องเลี้ยงไหม และอุปกรณ์การเลี้ยงไหม ไร่แรงงานเฉลี่ย แผ่นละ 0.8077 คน-วัน อัตราค่าจ้างวันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 20.19 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 1.65 บาท

1.1.2.2 ค่าแรงในการเลี้ยงไหมวัยอ่อน ไร่แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 4.0769 คน-วัน โดยมีอัตราค่าจ้างวันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 101.92 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.33 บาท

1.1.2.3 ค่าแรงในการเลี้ยงไหมวัยแก่ ไร่แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 14.7308 คน-วัน โดยมีอัตราค่าจ้างวันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 368.27 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 30.11 บาท

1.1.2.4 ค่าแรงในการเก็บหนอนไหมเข้าจ่อ ไร่แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 1.8461 คน-วัน โดยมีอัตราค่าจ้างวันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 46.15 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 3.77 บาท

1.1.2.5 ค่าแรงในการเก็บรังไหม ไร่แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 2.4231 คน-วัน โดยมีอัตราค่าจ้างวันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่นละ 60.58 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.96 บาท

1.1.3 วัสดุสิ้นเปลือง มีลู่ ผงซักฟอก ซีรีแซนและปูนขาวหรือแพฟโซล และกระดาษปูกระดัง โดยมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับวัสดุสิ้นเปลืองทั้งหมดเฉลี่ยแผ่นละ 25.62 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.10 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ซีรีแซนและปูนขาว

หรือแพฟโซล เป็นยาฆ่าเชื้อรา ใช้สำหรับโรยตัวไหมในช่วงที่เลี้ยงไหมวัยอ่อนและไหมวัยแก่

1.2 ต้นทุนคงที่ ได้แก่ค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม และวัสดุสิ้นเปลือง มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ 157.70 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกิโลกรัมละ 12.89 บาท แยกเป็นค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.39 บาท และวัสดุสิ้นเปลือง ซึ่งได้แก่ ฟอรัมาซิน ไม้กวาด และเทียน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยกรัมละ 1.50 บาท

2. ต้นทุนการผลิตเส้นไหม

จากตารางที่ 3.4 และ 3.4.1 เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 1,635.43 บาทและต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 129.37 บาท รวมเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 1,764.80 บาท มีผลผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 2.04 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 865.10 บาท โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ต้นทุนการเลี้ยงไหม เกษตรกรมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยต่อแผ่น เช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในส่วนของต้นทุนการผลิตรังไหม ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งมีต้นทุนการเลี้ยงไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 801.68 บาท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ต้นทุนผันแปร เกษตรกรมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 724.38 บาท ซึ่งประกอบด้วย วัสดุดิบ ค่าแรงในการเลี้ยงไหม และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยกิโลกรัมละ 419.12 , 292.70 และ 12.56 บาท ตามลำดับ

2.1.2 ต้นทุนคงที่ เกษตรกรมีต้นทุนคงที่เฉลี่ยกิโลกรัมละ 77.30 บาท ซึ่งประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาห้องเลี้ยงไหมและอุปกรณ์การเลี้ยงไหม และวัสดุสิ้นเปลืองเฉลี่ยกิโลกรัมละ 68.29 และ 9.01 บาท ตามลำดับ

2.2 ต้นทุนการสาวไหม เกษตรกรมีต้นทุนการสาวไหมเฉลี่ยต่อแผ่น 129.37 บาท คิดเป็นต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 63.42 บาท ซึ่งมีรายละเอียดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 ต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าแรงในการสาวไหมและขีดเป็นใจ และวัสดุสิ้นเปลือง โดยมีต้นทุนผันแปรเฉลี่ยแผ่นละ 108.65 บาท คิดเป็นต้นทุนผันแปรเฉลี่ยกิโลกรัมละ 53.26 บาท รายละเอียดต้นทุนผันแปรมีดังนี้

2.2.1.1 ค่าแรงในการเล่าวาไหมและเช็ดเป็นใจ เป็น
การใช้แรงงานของหญิงในครัวเรือน โดยใช่
แรงงานเฉลี่ยแผ่นละ 2.2692 คน-วัน มีอัตรา
ค่าจ้างวันละ 25 บาท คิดเป็นค่าแรงเฉลี่ยแผ่น
ละ 56.73 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 27.81
บาท

2.2.1.2 วัสดุสิ้นเปลือง ได้แก่ ค่าพื้นที่ใช่เป็นเชื้อเพลิง
ในการต้มรังไหม คิดเป็นค่าใช่จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ
51.92 บาท หรือเฉลี่ยกิโลกรัมละ 25.45 บาท

2.2.2 ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเล่าวาไหม และวัสดุ
สิ้นเปลือง (คือ ค่าอิฐที่ใช้เป็นฐานในการก่อไฟใช้แทนเตาไฟ) มีค่าใช่จ่ายเฉลี่ยแผ่นละ 20.72
บาท คิดเป็นค่าใช่จ่ายคงที่เฉลี่ยกิโลกรัมละ 10.16 บาท ซึ่งประกอบด้วยวัสดุสิ้นเปลืองและค่า
เสื่อมราคาอุปกรณ์การเล่าวาไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.11 และ 4.05 บาท ตามลำดับ

การเลี้ยงไหมลูกผสมพันธุ์จีน-ญี่ปุ่น กรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตรังไหม การเลี้ยงไหมรุ่น
ฤดูฝนเกษตรกรมีผลผลิตรังไหมเฉลี่ยแผ่นละ 9.47 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตรังไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ
159.58 บาท สำหรับการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาวเกษตรกรมีผลผลิตรังไหมเฉลี่ยแผ่นละ 12.23
กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตรังไหมเฉลี่ยกิโลกรัมละ 133.72 บาท ส่วนกรณีที่เกษตรกรขายผลผลิตเส้นไหม
การเลี้ยงไหมรุ่นฤดูฝนเกษตรกรมีผลผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 1.58 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเส้นไหม
หนึ่งเฉลี่ยแผ่นละ 1,029.86 บาท สำหรับการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาวเกษตรกรมีผลผลิตเส้นไหมหนึ่ง
เฉลี่ยแผ่นละ 2.04 กิโลกรัม ต้นทุนการผลิตเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 865.10 บาท นั่นคือ
ผลผลิตรังไหมและเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยต่อแผ่นของการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาวสูงกว่ารุ่นฤดูฝน ต้นทุนการผลิต
รังไหมและเส้นไหมหนึ่งเฉลี่ยต่อกิโลกรัมของการเลี้ยงไหมรุ่นฤดูหนาวต่ำกว่ารุ่นฤดูฝน